

DORADZTWO

DECYZJE

APLIKOWANIE

Przedprzedostatni rok szkolny

Przedostatni rok szkolny

Ostatni rok szkolny

Luty

Sierpień / Wrzesień

Luty

Czerwiec

Wrzesień

Luty

Lipiec / Sierpień / Wrzesień

WAŻNE TERMINY

Kontakt z doradztwem zawodowym: Tel.: 0800/4 5555 00*

Check-U -
Jaki zawód do mnie pasuje?
Przejdź na www.check-u.de

Data aplikowania
w bankach, firmach ubezpieczeniowych i niektórych dużych zakładach

Uwaga: Do jesieni przydzielanych jest wiele takich stanowisk stażu!

Staż urzędniczy (zatrudnienie pośrednie):
Przestrzegaj terminów zakończenia aplikowania!

Data aplikowania
w niektórych dużych zakładach i dla niektórych szkolnych zawodów dla stażu

BEWERBUNGS-TRAINING

Data aplikowania
stażu szkolnego

Data aplikowania
w małych i średnich zakładach

Kliknij w celu wyszukania ofert szkolnych stażów na www.kursnet.arbeitsagentur.de

Rejestracja w szkołach wyższego szczebla. Tutaj istotne jest świadectwo pośrednie.

Początek stażu lub szkoła wyższego szczebla

Nawiązanie kontaktu z doradztwem zawodowym / Uzgodnienie terminu doradztwa pod numerem telefonu 0800/4 5555 00*. Można też po prostu porozmawiać z doradcą zawodowym w czasie jego dyżurów w szkole. Sekretariat zna terminy.

TWOJE AKTYWNOŚCI

Początek jest prosty: BERUFE Entdecker na www.planet-beruf.de

Określ zainteresowania i silne strony

Patrz na www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN » Meine Stärken
Poznaj zawody przy użyciu Check-U

Zyskaj przegląd procesu wyboru zawodu

Przejdź na www.planet-beruf.de » Mein Fahrplan

Prowadzenie rozmów z rodzicami, przyjaciółmi, znajomymi, nauczycielami

Określanie zakresów zawodowych

Przejdź na www.berufsfeld-info.de

Przejdź do BiZ i poinformuj się

Ewentualne uwzględnienie kilku zawodów przy dokonywaniu wyboru

Zbieraj informacje o pasujących zawodach i metodach stażu

Zobacz na www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN » Infos zum Beruf
lub kliknij www.berufenet.arbeitsagentur.de lub www.berufe.tv

Odbywanie praktyk roboczych

Weryfikacja zainteresowań i silnych stron:
Przejdź na www.check-u.de

Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych

Kliknij www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN » BEWERBUNG kompakt i pobierz aplikację „Bewerbung: Fit fürs Vorstellungsgespräch“

Przygotowanie się do testów i rozmów kwalifikacyjnych

Doradztwo zawodowe Agencji Pracy może przedstawić oferty stażu.

Pozyskanie adresów punktów stażu
Odbicie dodatkowej praktyki roboczej?
Kliknij www.arbeitsagentur.de/jobsuche lub przejdź do www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN » Bewerbung » Stellensuche lub www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN » Bewerbung kompakt » Ausbildungsstelle finden

Podjęcie decyzji o zawodzie, ewentualne rozważenie dostępnych możliwości. Pomoże przy tym lista kontrola decyzji.

Patrz www.planet-beruf.de » Mein Fahrplan

Wystanie pierwszych aplikacji

Odwiedzanie wydarzeń informacyjnych w szkołach: Zapytać o terminy rejestracji!

www.planet-beruf.de

Otrzymałeś odmowę? Zastanów się nad możliwościami! Skontaktuj się z doradztwem zawodowym

Zobacz na www.planet-beruf.de » Zwischenstationen

Otrzymałeś umowę stażu?

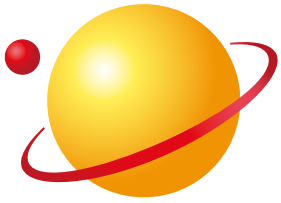
Pozyskaj dokumenty do pierwszego dnia pracy

Więcej na ten temat www.planet-beruf.de » Ausbildung - so läuft's i » EINSTEIGEN » Ausbildung - so geht's » Tipps für einen guten Anfang

Przełącz dyplom do szkoły wyższego szczebla

Sekcja EINSTEIGEN dostarcza informacji o stażu, zawodach i aplikacji. Artykuły są dostępne także w języku angielskim, francuskim i arabskim.

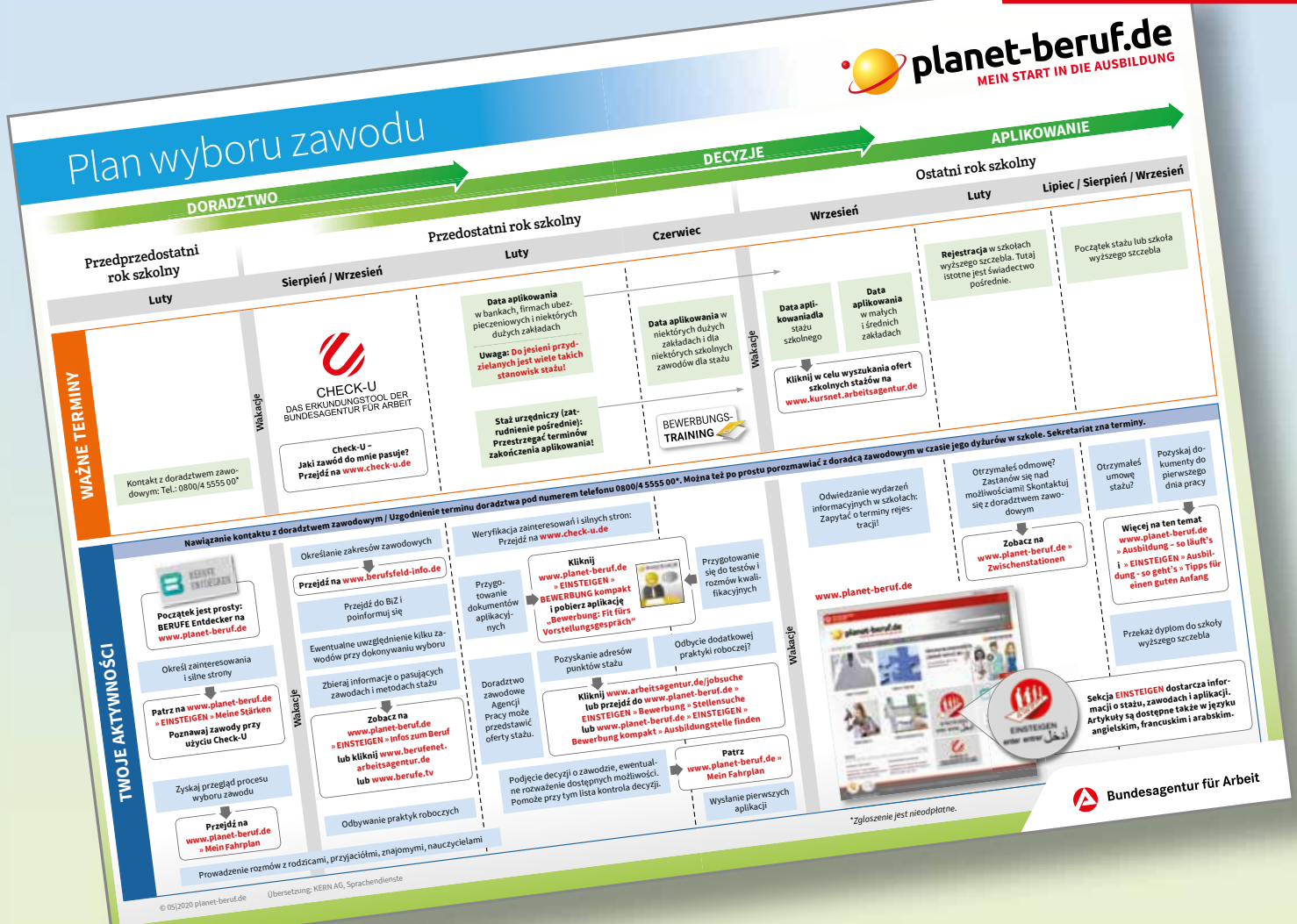

planet-beruf.de

MEIN START IN DIE AUSBILDUNG

Polski | Polnisch

Plan wyboru zawodu i informacje dla rodziców, nauczycieli i pomocników dydaktycznych

Der Berufswahlfahrplan & Infos für Eltern, Lehrkräfte und BO-Coaches

Bundesagentur für Arbeit

Określenie wyboru zawodu

Die Berufswahl begleiten

Wybór zawodu to decydująca sprawa: staż jest bardzo ważny, aby możliwe było zyskanie pewności siebie w pracy i zapoznanie się z jej specyfiką. Oprócz tego dyplom stażu chroni przed bezrobociem i często daje możliwości zmiany zawodu.

planet-beruf.de to połączenie medialne, które wspomaga młodych we wszystkich fazach zatrudnienia. Sercem tego połączenia jest portal internetowy **www.planet-beruf.de**. W BERUFE-Universum lub przy użyciu Check-U młodzi mogą określać swoje zainteresowania zawodowe i silne strony oraz wyszukiwać dopasowane zawody. Bewerbungstraining i BEWERBUNG kompakt pomagają przejść przez proces aplikowania: od wyszukiwania miejsc stażu po rozmowę kwalifikacyjną. Różne media drukowane trafiają do młodych, rodziców, nauczycieli i pomocników dydaktycznych.

Wybór zawodu według planu

Ważne jest terminowe wybranie zawodu. Terminowe oznacza tutaj najlepiej już **trzy lata** przed uzyskaniem dyplomu!

Plan wyboru zawodu pokazuje, jakie zadania występują podczas trzech etapów procesu wyboru zawodu doradztwa, decyzji i aplikowania. Te zadania są wymienione w dolnej połowie w sekcji „Twoje aktywności”. W górnym punkcie „Ważne terminy” wskazujemy ważne terminy aplikowania i rejestracji.

Die Berufswahl ist ein entscheidender Schritt: Eine Ausbildung ist sehr wichtig, um auf eigenen Füßen stehen zu können und im Leben weiterzukommen. Zudem kann ein anerkannter Ausbildungsabschluss vor Arbeitslosigkeit schützen und bietet oft Aufstiegsmöglichkeiten.

planet-beruf.de ist eine Medienkombination, die Jugendliche in allen Phasen der Berufsorientierung unterstützt und begleitet. Das Herzstück der Medienkombination ist das Internetportal **www.planet-beruf.de**. Im BERUFE-Universum oder mit dem Erkundungstool Check-U können Jugendliche ihre beruflichen Interessen und persönlichen Stärken erkunden und sich passende Berufe dazu anzeigen lassen. Das Bewerbungstraining und BEWERBUNG kompakt helfen durch den Bewerbungsprozess – von der Ausbildungsstellensuche bis zum Vorstellungsgespräch. Verschiedene Printmedien sprechen Jugendliche, Eltern, Lehrkräfte und BO-Coaches gezielt an.

Berufswahl nach Plan

Es ist wichtig, sich rechtzeitig mit der Berufswahl zu beschäftigen. Rechtzeitig heißt, am besten schon **drei Jahre** vor dem Schulabschluss!

Der Berufswahlfahrplan zeigt, welche Aufgaben während der drei Schritte des Berufswahlprozesses Orientieren, Entscheiden und Bewerben anstehen. Diese Aufgaben sind in der unteren Hälfte unter „Deine Aktivitäten“ aufgeführt. Im oberen Abschnitt „Wichtige Termine“ wird auf wichtige Bewerbungsfristen und Anmeldetermine hingewiesen.

Wskazówki

Należy zwracać się z młodymi terminowo do doradztwa zawodowego w Agencji Pracy. Pomoże ono przy wyborze zawodu i wyszukiwaniu punktu stażu. Tutaj młodzi znajdą też wsparcie, jeśli nie znaleźli punktu stażu.

Najlepiej uzgodnić termin doradztwa w Agencji Pracy pod numerem telefonu 0800/4 5555 00*.

*Połączenie jest bezpłatne.

Więcej informacji na: **www.planet-beruf.de** i **www.arbeitsagentur.de » Kontaktieren Sie uns direkt.**

Specjalne informacje dotyczące stażu, pracy i azylu są dostępne w wielu językach na **www.arbeitsagentur.de » Für Menschen aus dem Ausland.**

Tipps

Wenden Sie sich mit den Jugendlichen rechtzeitig an die Berufsberatung Ihrer Agentur für Arbeit. Sie hilft bei der Berufswahl und bei der Suche nach einem Ausbildungsplatz. Hier finden Jugendliche auch Unterstützung, wenn sie keine Ausbildungsstelle gefunden haben.

Vereinbaren Sie am besten einen Beratungstermin bei Ihrer Agentur für Arbeit unter der Telefonnummer 0800/4 5555 00*.

* Der Anruf ist kostenfrei

Mehr Informationen finden Sie auf: **www.planet-beruf.de** und **www.arbeitsagentur.de » Kontaktieren Sie uns direkt.**

Spezielle Informationen zu den Themen Ausbildung, Arbeit und Asyl sind mehrsprachig auf **www.arbeitsagentur.de » Für Menschen aus dem Ausland** verfügbar.

Portal dla uczniów

www.planet-beruf.de dostarcza młodym na każdym stopniu procesu wyboru zawodu właściwe informacje. Znajduje się tutaj m.in. pierwsze doradztwo, można zapoznać się z zawodami od A do Z, można określać swoje zainteresowania i silne strony w BERUFE-Universum lub w Check-U i można przygotować się poprzez Bewerbungstraining fit do wyszukiwania stanowisk, aplikowania i rozmowy kwalifikacyjnej.

www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN

zawiera artykuły zwłaszcza skierowane do młodych uchodźców. Treści zostały zredagowane w prosty sposób językowo i są dostępne także w języku angielskim, francuskim i arabskim.

BERUFE Entdecker

W BERUFE Entdecker przy pomocy rysunków w kilku krokach można zestawić z setek zawodów listę ulubionych.

BERUFE-Universum / Check-U

Wraz z programem identyfikacyjnym młodzi mogą określić, które zawody do nich pasują. Program identyfikacyjny określa w czterech punktach

- » zainteresowania zawodowe
- » silne strony
- » wzory zachowania
- » dyplomy i oceny szkolne (BERUFE-Universum)

i proponuje dopasowane zawody do odbycia stażu.

Portal dla nauczycieli

Nauczyciele znajdą tutaj informacje dotyczące aktualnych tematów zawodowych i materiałów do nauki zawodu w swoich klasach.

Portal dla rodziców

Odpowiednie doradztwo dla dzieci przy wyborze zawodu: pomoże w tym planet-beruf.de. W portalu dla rodziców znajdują się liczne informacje dotyczące możliwego wsparcia.

Portal dla pomocników dydaktycznych

Pomocnicy dydaktyczni otrzymują tutaj wskazówki i informacje, aby towarzyszyć młodym w kompetentny sposób w kwestiach doradztwa zawodowego.

Produkty drukowane

dostarczają praktyczne materiały pomocnicze, które wspomagają młodych i osoby je wspierające we wszystkich fazach procesu wyboru zawodu. Oferta informacyjna sięga od możliwości stażu, osób do kontaktu i ofert doradztwa po wskazówki dotyczące wyszukiwania stanowisk i aplikowania.

Dla uczniów:

- » Berufswahlmagazin (Magazyn wyboru zawodu)
- » Schritt für Schritt zur Berufswahl (Krok po kroku do wyboru zawodu)
- » Einfach Schritt für Schritt zur Berufswahl (Prosta droga, krok po kroku do wyboru zawodu)

Dla nauczycieli i pomocników dydaktycznych

- » Berufsorientierung in der Schule (Doradztwo zawodowe w szkole)
- » Berufsorientierung junger Geflüchteter unterstützen (Wspomaganie doradztwa zawodowego młodych uchodźców)

Dla rodziców:

- » Berufswahl begleiten (Wsparcie przy wyborze zawodu, język niemiecki i niemiecko-turecki)

Portal für Schüler/innen

www.planet-beruf.de versorgt Jugendliche in jeder Stufe des Berufswahlprozesses mit den richtigen Informationen. Dort findet man u.a. erste Orientierungshilfe, kann sich über Berufe von A bis Z informieren, seine Interessen und Stärken im BERUFE-Universum oder mit Check-U erkunden und sich im Bewerbungstraining fit für Stellensuche, Bewerbung und Vorstellungsgespräch machen.

www.planet-beruf.de » EINSTEIGEN

bietet Beiträge speziell für junge Geflüchtete. Die Inhalte sind sprachlich einfach verfasst und auch in englischer, französischer und arabischer Sprache verfügbar.

BERUFE Entdecker

Im BERUFE Entdecker kann man sich mithilfe von Bildern in wenigen Schritten aus hunderten von Ausbildungsberufen eine Favoritenliste zusammenstellen.

BERUFE-Universum / Check-U

Mit dem Selbsterkundungsprogramm finden Jugendliche heraus, welche Berufe zu ihnen passen. Das Selbsterkundungsprogramm fragt in vier Stationen nach

- » beruflichen Interessen
- » persönlichen Stärken
- » Verhaltensweisen
- » Schulabschluss und Schulnoten (BERUFE-Universum)

und ermittelt dazu passende Ausbildungsberufe.

Portal für Lehrer/innen

Lehrkräfte finden hier Informationen zu aktuellen beruflichen Themen und Materialien für die Berufsorientierung in ihren Klassen.

Portal für Eltern

Den Kindern ein guter Ratgeber bei der Berufswahl sein – dabei hilft planet-beruf.de. Im Elternportal finden sich zahlreiche Hintergrundinformationen zur Unterstützung.

Portal für BO-Coaches

Berufsorientierungs-Coaches erhalten hier Anregungen und Informationen, um Jugendliche in der Berufsorientierung kompetent zu begleiten.

Printprodukte

bieten praxisnahe Hilfestellungen, die Jugendliche und ihre Begleitpersonen in allen Phasen des Berufswahlprozesses unterstützen. Das Informationsangebot reicht von Ausbildungsmöglichkeiten, Ansprechpartnern und Beratungsangeboten bis hin zu Tipps zur Stellensuche und Bewerbung.

Für Schüler/innen:

- » Berufswahlmagazin
- » Schritt für Schritt zur Berufswahl
- » Einfach Schritt für Schritt zur Berufswahl

Für Lehrkräfte und BO-Coaches:

- » Berufsorientierung in der Schule
- » Berufsorientierung junger Geflüchteter unterstützen

Für Eltern:

- » Berufswahl begleiten (deutsch und deutsch-türkisch)

Rozwój znajomości języka niemieckiego

Deutschkenntnisse fördern

Osoby dobrze postępujące się językiem niemieckim mają lepsze szanse na objęcie danego stanowiska. Te wskazówki służą polepszeniu znajomości języka niemieckiego.

- » Motywuj młodych do czytania niemieckich książek. Czytaj razem z nimi np. niemieckie gazety lub wiadomości online
- » Polecaj czytać niemieckie teksty i równocześnie tłumaczyć je na swój język macierzysty: artykuły w gazetach, instrukcje obsługi lub informacje szkolne. Oczywiście działa to także w drugą stronę, z języka macierzystego na niemiecki.
- » Rozwój oferty rekreacyjnej: Także w kontakcie z niemieckimi przyjaciółmi młodzież uczy się: w klubie sportowym, w centrum dla młodzieży lub w domach przyjaciół.
- » Przekonaj młodych do udziału w projektach propagowania czytania w regionie - na przykład w konkursie recytatorskim lub nocnym czytaniu.
- » Udział w ogólnoniemieckich konkursach dla młodzieży jest motywującym celem, przy którym możliwe jest polepszenie znajomości języka niemieckiego. Szczególnie odpowiednie są pod tym względem konkursy zdjęciowe, filmowe i na kreatywność.
- » W szkolnych czytelnich lub bibliotekach lub w czytelnich ośrodków dla młodzieży można bezpłatnie wypożyczać np. książki, audiobooki i płyty DVD. Płyty DVD umożliwiają np. zastosowanie napisów w obcym języku i wybór niemieckiej wersji audio.
- » Aplikacja „Ankommen” Federalnej Agencji Pracy opracowana we współpracy z Federalnym Urzędem ds. Migracji i Uchodźców pomaga w rozpoczęciu nauki języka niemieckiego i przy kwestiach dnia codziennego oraz dotyczących zawodu i stażu. Więcej informacji na ten temat na stronie www.ankommenapp.de

Wer die deutsche Sprache gut beherrscht, hat bessere Chancen auf einen Ausbildungsplatz. Diese Tipps können helfen, Deutschkenntnisse zu verbessern.

- » Motivieren Sie Jugendliche zum Lesen deutscher Bücher. Lesen Sie z.B. gemeinsam eine deutsche Tageszeitung oder Onlinenachrichten.
- » Lassen Sie sich deutsche Texte vorlesen und gleich in die eigene Muttersprache übersetzen: Zeitungsartikel, Gebrauchsanleitungen oder Schulinformationen. Das funktioniert natürlich auch umgekehrt aus der Muttersprache ins Deutsche.
- » Fördern Sie Freizeitangebote: Auch im Umgang mit deutschen Freundinnen und Freunden lernen Jugendliche dazu: im Sportverein, im Jugendzentrum oder bei den Freunden zu Hause.
- » Überzeugen Sie Jugendliche, an Projekten zur Leseförderung in der Region teilzunehmen – zum Beispiel an einem Vorlesewettbewerb oder an einer Lesenacht.
- » Die Teilnahme an bundesweiten Wettbewerben für Jugendliche ist ein motivierendes Ziel, bei dem nebenbei die Deutschkenntnisse verbessert werden können. Foto-, Video- und Kreativwettbewerbe bieten sich dazu besonders an.
- » In Schulbüchereien oder -bibliotheken bzw. in Büchereien von Jugendeinrichtungen kann man sich kostenlos z.B. Bücher, Hörspiele oder DVDs ausleihen. DVDs lassen z.B. die Verwendung von fremdsprachigen Untertiteln zu, während man die deutsche Audioversion auswählt.
- » Die App „Ankommen“ der Bundesagentur für Arbeit in Zusammenarbeit mit dem Bundesamt für Migration und Flüchtlinge hilft beim Einstieg in die deutsche Sprache und bei Fragen des Alltags sowie zu Beruf und Ausbildung. Mehr dazu auf www.ankommenapp.de

Centrum informacji zawodowej (niem. BiZ)

Berufsinformationzentrum (BiZ)

W Centrum informacji zawodowej (niem. BiZ) każdy może uzyskać informacje o zawodach i możliwościach stażu - bez rejestracji i bezpłatnie! BiZ występuje w niemal każdej Agencji Pracy.

Internetowe stanowiska robocze

Skorzystaj z internetowych stanowisk roboczych w BiZ. Oferują one dostęp do www.planet-beruf.de, sekcji poznawania BERUFE Entdecker i BERUFE-Universum oraz do Erkundungstool Check-U. Skorzystaj z **BERUFENET**, sieci zawodów od A do Z **KURSNET**, portalu nauki zawodu i podnoszenia kwalifikacji. Aktualne filmy dotyczące zawodów oferuje portal **BERUFE.TV**. Przy pomocy **JOBBÖRSE** można szukać wolnych stanowisk pracy i generować profil aplikacyjny. Wyszukiwanie stanowisk jest też możliwe przez aplikację „Jobsuche”.

Teczki informacyjne planet-beruf.de

W ogółem 28 teczek informacyjnych planet-beruf.de młodzi otrzymują informację, np. o tym, jakie zawody występują w ich zakresie zainteresowania, jakie zadania należy wykonywać w ramach określonych zawodów i jakie są obowiązujące wymogi. Teczki informacyjne są dostępne online:

www.berufsfeld-info.de » **Berufswelt Ausbildung**

Wydarzenia informacyjne

W BiZ regularnie odbywają się wydarzenia informacyjne, wykłady i warsztaty dotyczące wyboru zawodu i aplikowania.

Program wydarzeń można otrzymać bezpośrednio w BiZ lub z bazy danych wydarzeń Federalnej Agencji Pracy na stronie www.arbeitsagentur.de.

Więcej informacji zawartych jest na: www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Fahrplan** » **Infoboard** » **Themenseite: Berufsinformationzentrum (BiZ)**

Im Berufsinformationzentrum (BiZ) kann sich jeder über Berufe und Ausbildungswege informieren – ohne Anmeldung und kostenlos! Das BiZ gibt es in fast jeder Agentur für Arbeit vor Ort.

Internetarbeitsplätze

Nutzen Sie die Internetarbeitsplätze im BiZ. Dort haben Sie Zugriff auf www.planet-beruf.de, den BERUFE Entdecker sowie das BERUFE-Universum oder das Erkundungstool Check-U. Nutzen Sie auch **BERUFENET**, das Netzwerk für Berufe von A bis Z, und **KURSNET**, das Portal für berufliche Aus- und Weiterbildung. Aktuelle berufskundliche Filme bietet das Filmportal **BERUFE.TV**. Mithilfe der **JOBBÖRSE** kann nach freien Ausbildungsplätzen gesucht werden und ein Bewerbungsprofil erstellt werden. Die Stellensuche ist auch über die App „Jobsuche“ möglich.

planet-beruf.de Infomappen

In insgesamt 28 planet-beruf.de Infomappen Ausbildung erfahren Jugendliche z.B., welche Berufe es in ihrem Interessensgebiet gibt, welche Aufgaben in den Berufen auszuführen sind und welche Anforderungen gelten. Die Infomappen stehen online hier bereit:

www.berufsfeld-info.de » **Berufswelt Ausbildung**

Informationsveranstaltungen

Regelmäßig finden im BiZ Informationsveranstaltungen, Vorträge und Workshops zu den Themen Berufswahl und Bewerbung statt.

Das Veranstaltungsprogramm erhalten Sie direkt im BiZ oder in der Veranstaltungsdatenbank der Bundesagentur für Arbeit auf www.arbeitsagentur.de.

Mehr Informationen finden Sie auf: www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Fahrplan** » **Infoboard** » **Themenseite: Berufsinformationzentrum (BiZ)**

**Berufs
Informations
Zentrum**

Dyplomy w niemieckim systemie edukacyjnym

Die Schulabschlüsse im deutschen Bildungssystem

Dobry dyplom jest ważną podstawą kariery zawodowej. W niemieckim systemie szkolnym występuje wiele możliwości uczęszczania do szkół wyższego szczebla.

Dyplom ukończenia szkoły głównej

Dyplom ukończenia szkoły głównej lub porównywalny dyplom powinien być każdorazowo podstawą. Aby uzyskać dobre szanse znalezienia stanowiska pracy, zasadny jest jednak kwalifikowany dyplom ukończenia szkoły głównej. Zależnie od kraju związkowego można osiągnąć dane dyplomy szkolne w różny sposób, np. poprzez egzaminy, przez określone oceny szkolne lub przez wymaganą średnią. Jeśli dyplom ukończenia szkoły głównej ze względu na czynniki osobiste aktualnie nie jest osiągalny, można uzgodnić z doradcą z Agencji Pracy wsparcie w zakresie nauki zawodu ze zredukowaną teorią. Zakończenie takiego etapu nauki zawodu jest równorzędne z dyplomem ukończenia szkoły głównej.

Dyplom ukończenia szkoły średniej

Wraz z dyplomem ukończenia szkoły średniej można rozpocząć naukę zawodu z wyższymi wymogami lub rozpocząć naukę w szkole wyższego szczebla. Dyplom ukończenia szkoły średniej można uzyskać zwykle wraz z egzaminem na końcu 10 klasy. Ten dyplom nazywa się inaczej w niektórych krajach związkowych, np. dyplom szkoły realnej, średni poziom dojrzałości, dyplom dojrzałości szkolnej, dyplom dojrzałości szkoły wyższego szczebla.

Dyplom przygotowujący do nauki w szkole wyższej

Z tym dyplomem można studiować w szkołach wyższych, a z odpowiednim kierunkowym i ogólnym dyplomem także na uniwersytetach. Te trzy dyplomy można uzyskać także po zakończeniu nauki zawodu. Zakończenie nauki zawodu może być każdorazowo pierwszym krokiem do późniejszego studiowania. W niektórych zawodach występujący ogólny dyplom lub dyplom kierunkowy zwiększa też szanse na stanowisko pracy.

Ein guter Schulabschluss ist wichtig für die berufliche Laufbahn. Im deutschen Schulsystem gibt es viele Möglichkeiten, weiterführende Schulen zu besuchen.

Hauptschulabschluss

Ein Hauptschulabschluss oder ein vergleichbarer Abschluss sollte in jedem Fall angestrebt werden. Um eine gute Chance auf einen Ausbildungsplatz zu haben, empfiehlt sich allerdings ein qualifizierender Hauptschulabschluss. Je nach Bundesland kann man die genannten Schulabschlüsse auf unterschiedlichem Weg erreichen, z.B. durch Prüfungen, über bestimmte Schulnoten oder einen vorgegebenen Notendurchschnitt.

Falls ein Hauptschulabschluss aufgrund von persönlichen Beeinträchtigungen momentan nicht erreichbar ist, kann mit der Beraterin/dem Berater der Agentur für Arbeit die Förderung einer theoriereduzierten Ausbildung in Erwägung gezogen werden. Mit erfolgreichem Abschluss einer solchen Ausbildung kann auch der Hauptschulabschluss anerkannt werden.

Mittlerer Bildungsabschluss

Mit dem mittleren Bildungsabschluss kann eine Berufsausbildung mit höheren Anforderungen begonnen oder eine weiterführende Schule besucht werden. Der mittlere Bildungsabschluss kann meistens mit einer Prüfung am Ende der 10. Klasse erworben werden. Dieser Abschluss heißt in manchen Bundesländern anders, z.B. Realschulabschluss, mittlere Reife, Fachschulreife oder Fachoberschulreife.

Fachhochschulreife und Hochschulreife

Mit der Fachhochschulreife kann man an Fachhochschulen studieren, mit der fachgebundenen und der allgemeinen Hochschulreife auch an Universitäten. Diese drei Schulabschlüsse lassen sich auch nach einer abgeschlossenen Berufsausbildung erwerben. Eine abgeschlossene Ausbildung kann also in jedem Fall ein erster Schritt sein, um später studieren zu können. In manchen Berufen verbessert eine vorhandene allgemeine Hochschulreife oder Fachhochschulreife auch die Chancen auf einen Ausbildungsplatz.

Dualna nauka zawodu i nauka zawodu w połączeniu ze szkołą

Die duale und die schulische Berufsausbildung

Dualna nauka zawodu

Staż realizowany jest przemiennie w dwóch miejscach, w zakładzie pracy i w szkole zawodowej, dlatego rozwiązanie to nazywa się dualnym. W szkole zawodowej stażyści poznają wiedzę teoretyczną i ogólną, a w zakładzie pracy przede wszystkim umiejętności praktyczne.

Warunki szkolne: To, jakie są obowiązujące warunki szkolne, można określić poprzez zakłady prowadzące naukę zawodu. Informacje na ten temat zawarte są w www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Beruf** » **Berufe von A-Z** w BERUFENET w „Jaki dyplom jest oczekiwany?“.

Czas trwania nauki zawodu: Zależnie od zawodu 2 do 3,5 lat

Aplikacja: Nauka zawodu zaczyna się zwykle 1 września. Często trzeba już rok przed rozpoczęciem nauki zawodu lub jeszcze wcześniej zgłosić się do danego zakładu.

Finanse: Stażyści otrzymują uzgodnione umownie wynagrodzenie. Więcej informacji: www.bibb.de/ausbildungsverguetung

Die duale Berufsausbildung

Die Ausbildung findet abwechselnd an den zwei Orten Betrieb und Berufsschule statt, weshalb man sie duale Ausbildung nennt. In der Berufsschule eignen sich die Auszubildenden fachtheoretisches und allgemeinbildendes Wissen an, im Betrieb vor allem praktische Fertigkeiten.

Schulische Voraussetzungen: Welche Voraussetzungen gelten, entscheiden die Ausbildungsbetriebe. Informieren Sie sich dazu auf www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Beruf** » **Berufe von A-Z** in den BERUFENET-Steckbriefen unter „Welcher Schulabschluss wird erwartet?“.

Dauer der Ausbildung: Je nach Beruf 2 bis 3,5 Jahre

Bewerbung: Die Ausbildung beginnt meistens am 1. September. Oft muss man sich schon ein Jahr vor Ausbildungsbeginn oder noch früher bei den Betrieben bewerben.

Finanzen: Auszubildende erhalten eine vertraglich vereinbarte Ausbildungsvergütung.

Mehr Infos: www.bibb.de/ausbildungsverguetung

Wskazówka

Niektóre zawody są oferowane w formie nauki zawodu przez dwa lata. Dla takich staży warunki są zwykle nieco niższe. Staż dwuletni umożliwia często po uzyskaniu dyplomu nauczanie się zawodu.

Tipp

Einige Berufe werden als zweijährige Ausbildungen angeboten. Für diese Ausbildungen sind die Einstiegsvoraussetzungen meist etwas niedriger. Die zweijährigen Ausbildungen ermöglichen nach erfolgreichem Abschluss häufig das Erlernen eines Fortsetzungsberufs.

Nauka zawodu w szkole

W kierunkowych szkołach zawodowych i koledżach zawodowych oferowana jest nauka zawodu w segmencie pielęgnacyjnym i socjalnym, a także w dziedzinach gospodarki, języków obcych, techniki, wykonawstwa i muzyki. Uczniowie mają pełnoczasowe zajęcia, ale odbywają także kilkutygodniową praktykę.

Warunki szkolne: W wielu kierunkowych szkołach zawodowych i koledżach zawodowych zwykle warunkiem jest dyplom ukończenia szkoły średniej.

Czas trwania nauki zawodu: Zależnie od zawodu 2 do 3,5 lat

Aplikacja: Interesanci muszą ubiegać się bezpośrednio w kierunkowej szkole zawodowej lub w koledżu zawodowym, często już na rok przed rozpoczęciem nauki zawodu.

Finanse: Zwykle nie jest wymagana opłata. Szkoły prywatne żądają często czesnego, szkoły państwowe są z reguły bezpłatne. Zależnie od kraju związkowego mogą powstawać koszty materiału dydaktycznego. Ewentualnie możliwe jest wsparcie przez BAföG dla uczniów: www.bafög.de

Die schulische Berufsausbildung

An Berufsfachschulen und Berufskollegs werden Ausbildungen in pflegerischen und sozialen Berufen sowie in den Bereichen Wirtschaft, Fremdsprachen, Technik, Gestaltung und Musik angeboten. Die Schülerinnen und Schüler haben Vollzeitunterricht, machen aber auch mehrwöchige Praktika.

Schulische Voraussetzungen: An vielen Berufsfachschulen und Berufskollegs wird mindestens ein mittlerer Bildungsabschluss vorausgesetzt.

Dauer der Ausbildung: Je nach Beruf 2 bis 3,5 Jahre

Bewerbung: Interessenten müssen sich direkt bei der Berufsfachschule bzw. beim Berufskolleg bewerben, oft schon ein Jahr vor Ausbildungsbeginn.

Finanzen: Meistens wird keine Ausbildungsvergütung gezahlt. Private Schulen verlangen häufig Schulgeld, staatliche sind in der Regel schulgeldfrei. Je nach Bundesland können Kosten für Lehr- und Lernmittel entstehen. Eventuell ist eine Förderung über das Schüler-BAföG möglich: www.bafög.de.

Więcej informacji zawartych jest na: www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Beruf** » **Berufe von A-Z** i www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Ausbildung – so läuft's**.

Mehr Informationen finden Sie auf www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Beruf** » **Berufe von A-Z** und www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Ausbildung – so läuft's**.

Wskazówki dotyczące wyszukiwania miejsc pracy

Tipps für die Ausbildungsplatzsuche

- » Doradztwo zawodowe w Agencji Pracy wspiera przy wyszukiwaniu miejsc pracy i może proponować miejsca pracy.
- » Rekomendowana jest wizyta na targach, gdzie przedstawiane są zakłady prowadzące naukę zawodu. Informację o tym, kiedy najbliższe targi tego rodzaju odbędą się w regionie, można uzyskać na stronie www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Fahrplan** » **Ausbildungsmessen**.
- » Młodzież może dowiadywać się też bezpośrednio w danych zakładach w kwestii stanowisk pracy, na przykład w zakładzie pracy, w którym odbyto praktykę.
- » Linki i dodatkowe wskazówki dotyczące wyszukiwania stanowisk pracy dostępne są na Bewerbungstraining (www.planet-beruf.de » **Bewerbungstraining** » **Bewerbungs-ABC**) i w sekcji BEWERBUNG kompakt (www.planet-beruf.de » **EINSTEIGEN** » **BEWERBUNG kompakt**).
- » Die Berufsberatung der Agentur für Arbeit unterstützt bei der Suche nach einer Ausbildungsstelle und kann Ausbildungsstellen vorschlagen.
- » Empfehlenswert ist der Besuch von Messen, bei denen sich Ausbildungsbetriebe präsentieren. Wann die nächste Ausbildungsmesse in Ihrer Region stattfindet, erfahren Sie auf www.planet-beruf.de » **Schüler/innen** » **Mein Fahrplan** » **Ausbildungsmessen**.
- » Jugendliche können sich direkt bei Betrieben nach einem Ausbildungsplatz erkundigen, zum Beispiel auch in dem Betrieb, in dem ein Praktikum absolviert wurde.
- » Links und weitere Tipps zur Ausbildungsplatzsuche gibt es im Bewerbungstraining (www.planet-beruf.de » **Bewerbungstraining** » **Bewerbungs-ABC**) und in BEWERBUNG kompakt (www.planet-beruf.de » **EINSTEIGEN** » **BEWERBUNG kompakt**).

Wskazówki dotyczące aplikowania

Wymienione treści powinny znajdować się w teczce aplikacyjnej:

- » List motywacyjny i życiorys z aktualną datą i podpisem
- » Zdjęcie (jest dobrowolne, ale wiele firm go oczekuje)
- » Kopie wymienionych dokumentów (jeśli występują)
  - Świadectwo ukończenia szkoły lub aktualne świadectwo częściowego ukończenia szkoły
  - Zaświadczenia o praktykach roboczych
  - Zaświadczenia o odwiedzonych kursach w czasie wolnym lub czynnościach pomocniczych

Bewerbungstipps

Folgende Inhalte gehören in die Bewerbungsmappe:

- » Anschreiben und Lebenslauf mit aktuellem Datum und Unterschrift
- » Foto (das ist freiwillig, viele Firmen wünschen sich aber ein Foto)
- » Kopien folgender Dokumente (sofern vorhanden)
  - Abschlusszeugnis oder aktuelles Zwischenzeugnis der Schule
  - Bescheinigungen über Betriebspraktika
  - Bescheinigungen über besuchte Kurse in der Freizeit oder Aushilfstätigkeiten

Wskazówka

Mögliche ist uznawanie świadectw i dyplomów z zagranicy. W tym celu należy przejść na stronę www.anabin.kmk.org.

Tip

Ausländische Zeugnisse und Abschlüsse können Sie anerkennen lassen. Gehen Sie dazu auf www.anabin.kmk.org.

Dokumenty powinny zostać dokładnie sprawdzone przed wysyłką:

- » Czy list motywacyjny nie jest dłuższy niż jedna strona A4, jest indywidualny, przekonujący i utrzymany w przyjemnym tonie.
- » Czy życiorys zawiera wszystkie potrzebne informacje? (Dane osobowe, przebieg nauki szkolnej, dane dotyczące praktycznych doświadczeń, umiejętności i hobby)
- » Czy wszystkie dokumenty są czyste, bezbłędne i kompletne? Czy na liście motywacyjnym i życiorysie znajduje się ta sama, aktualna data? Czy list motywacyjny i życiorys są podpisane? Czy adres zakładu jest prawidłowy?
- » **Przy wysyłce online:** Czy e-mail jest utrzymany w grzecznym tonie i jest zwięzły? Czy wskazano na dokumenty aplikacyjne w aneksie? Czy PDF może się otworzyć?

Die Unterlagen sollten vor dem Versand gründlich geprüft werden:

- » Ist das Anschreiben nicht länger als eine DIN-A4-Seite, individuell, überzeugend und höflich formuliert?
- » Enthält der Lebenslauf alle nötigen Informationen (Persönliche Daten, Verlauf der Schulbildung, Angaben zu praktischen Erfahrungen, Kenntnissen und Hobbys)?
- » Sind alle Unterlagen sauber, fehlerfrei und vollständig? Steht auf Anschreiben und Lebenslauf das gleiche, aktuelle Datum? Sind Anschreiben und Lebenslauf unterschrieben? Ist die Anschrift des Betriebs korrekt?
- » **Bei Onlineversand:** Ist die E-Mail knapp und höflich formuliert? Ist auf die Bewerbungsunterlagen im Anhang hingewiesen? Lässt sich das PDF öffnen?

Dodatkową pomoc przy aplikowaniu można uzyskać na:

- » www.planet-beruf.de » **Bewerbungstraining** i
- » www.planet-beruf.de » **EINSTEIGEN** » **BEWERBUNG kompakt**.

Pomocna jest także aplikacja „Bewerbung: Fit fürs Vorstellungsgespräch“.

Mehr Unterstützung für die Bewerbung finden Sie auf

- » www.planet-beruf.de » **Bewerbungstraining** und
- » www.planet-beruf.de » **EINSTEIGEN** » **BEWERBUNG kompakt**.

Hilfreich ist auch die App „Bewerbung: Fit fürs Vorstellungsgespräch“.